

דף לימוד מקורות פסיקת הלכה בעת משבר

לפניכם מקורות אותם ניתן לשלוח לתלמידים.

קיים קובץ נוסף של לימוד דיוני מונחה

1. העיד רבי יהושע בן זרוז בן חמיו של רבי מאיר לפני רבי על רבי מאיר שאכל עלה של ירק בבית שאן, והתיר רבי את בית שאן כולה על ידו. חברו עליו אחיו ובית אביו, אמרו לו: מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור אתה תנהוג בו היתר? דרש להן מקרא זה "וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחושטן" אפשר בא אסא ולא ביערו? בא יהושפט ולא ביערו? והלא כל עבודה זרה שבעולם אסא ויהושפט ביערום! אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו, אף אני – מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו. מכאן לתלמיד חכם שאמר דבר הלכה שאין מזיחין אותו.... הרבה כרכים כבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי בבל וקסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא והניחום כדי שיסמכו עליהן עניים בשביעית (חולין ו.ז:)

2. רבי פתח אוצרות בשני בצורת.

אמר: יכנסו בעלי מקרא, בעלי משנה, בעלי גמרא, בעלי הלכה, בעלי הגדה, אבל

עמי הארץ אל יכנסו.

דחק רבי יונתן בן עמרם ונכנס,

אמר לו: רבי, פרנסני.

אמר לו: בני, קרית?

אמר לו: לאו.

שנית?

אמר לו: לאו.

אם כן, במה אפרנסך?

אמר לו: פרנסני ככלב וכעורב.

פרנסו.

לאחר שיצא, ישב רבי והיה מצטער ואמר: אוי לי שנתתי פתי לעם הארץ!

אמר לפניו ר' שמעון בן רבי: שמא יונתן בן עמרם תלמידך הוא, שאינו רוצה ליהנות

מכבוד תורה מימיו?

בדקו ונמצא [שכך הוא].

דף מקורות

. אמר רבי: יכנסו הכל.

(בבא בתרא ח א)

רש"י: ככלב וכעורב - שחס הקב"ה עליהם (שבת קנה:): שנאמר יודע צדיק דין דלים...
לפי שהכלב מזונותיו מועטין לפיכך שוהה אכילתו במעיו שלשת ימים וגבי עורב כתיב
לבני עורב אשר יקראו... לפי שהעורב אכזרי על בניו והקב"ה מזמין להן יתושין מתוך
צואתם ואוכלין:

3. מעשה במגד המלך, שבזבז אוצרותיו ואוצרות אבותיו בשני בצרת

והברו עליו אחיו ובית אביו

! ואמרו לו: אבותיך גנזו אוצרות והוסיפו על של אבותם ואתה מבזבזם

אמר להם: אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה

אבותי גנזו במקום שהיד שולטת בו ואני גנזתי במקום שאין היד שולטת בו

אבותי גנזו דבר שאין עושה פרות ואני גנזתי דבר שעושה פרות

אבותי גנזו אוצרות ממון ואני גנזתי אוצרות נפשות

אבותי גנזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי

אבותי גנזו לעולם הזה ואני גנזתי לעולם הבא

(בבא בתרא יא.)

"בעניין תפלה בבית הכנסת, לדעתי זה אמת שהקיבוץ במקום צר אינו נכון, אבל אפשר להתפלל כתות
כתות ובכל פעם במתי מעט, ערך ט"ו אנשים, ולומר אחר התפילה ערב ובוקר תהלים איזה מזמורים
שיבחר ואחר כך הנוסח אל רחום שמך, ענינו, מי שענה, ויהי רצון אחר התהלים, ולהזכיר בתוכו גם על
המלך ירום הודו, וזרעו ושריו, וכל שוכני ארצו, ולומר בבוקר ובערב פרשת התמיד בצבור, כל נוסח
פרשת הקטורת..." "ולחוש שלא ידחקו אנשים יותר מט"ו לבא לבית הכנסת, ואפשר על ידי עמידת
שומר מפאליציי שומר מהמשטרה, להשגיח בזה, שמאחר ויש כבר כפי המספר אל יניחו לאחר לבוא
לשם עד אחר ישרומו הם, ואם יסרבו טוב להעביר לרשויות דפה, ובדאי תצליחו אם תזכירו את שמי
שהזהרת אתכם, שלא להיות קיבוץ גדול, בבית הכנסת במקום צר, ושיעצתי לכם הסדר הנ"ל, וגם
האזהרה באמירת תהילים ולהתפלל על המלך ירום הודו (חידושי הגר"א במסכת נדרים דף ל"ט)